

PVN piemērošanas jaunumi (2) (2/32/19)

Iepriekšējās ūzīnās publicētā raksta turpinājums.

PVN likuma normu precizēšana atbilstoši Direktīvas 2006/112/EK un Eiropas Savienības Tiesas (EST) praksei

Tā kā likumprojekta anotācijā nav pieminētas izmaiņas PVN piemērošanā apdrošināšanas pakalpojumiem, tikai redakcionāli – bez atbrīvojuma piemērošanas tvēruma izmaiņām pēc būtības – precizējumi ir veikti PVN likuma 52. panta pirmās daļas 20. punktā, kas paredz atbrīvojumu piemērot apdrošināšanas un pārapdrošināšanas pakalpojumiem, tostarp saistītiem pakalpojumiem, ko sniedz apdrošināšanas vai pārapdrošināšanas starpnieks vai apdrošināšanas papildpakalpojuma starpnieks.

PVN likuma normu saskaņošana ar EST interpretāciju par PVN atbrīvojumu darījumiem neatkarīgas personu grupas ietvaros

Savos 2017. gada 21. septembra spriedumos lietā C-326/15 DNB Banka un lietā C-605/15 Aviva, interpretējot Direktīvas 2006/112/EK 132. panta 1. punkta "f" apakšpunktā noteikto PVN atbrīvojumu neatkarīgas personu grupas (NPG) ietvaros sniegtiem pakalpojumiem, EST norādīja, ka atbrīvojums nav attiecināms uz grupām, kuru dalībnieki veic saimniecisku darbību apdrošināšanas un finanšu jomā, kā arī pārrobežu darījumos.

Tāpēc veikti grozījumi PVN likuma 52. pantā un pieņemts jauns 52.¹ pants, kas stājās spēkā šā gada 1. jūlijā, lai PVN likuma normas atbilstu EST interpretācijai par atbrīvojuma piemērošanu NPG ietvaros sniegtiem pakalpojumiem. Ievērojot jauno likuma redakciju, NPG dalībnieki var būt personas, kas veic PVN likuma 52. panta pirmajā daļā (izņemot tās 2. punktā un 18.-25. punktā) minētos ar neapliekamos darījumus, un NPG dalībnieki var būt tikai reģistrēti iekšzemes PVN maksātāji. Turklāt pakalpojuma vērtībai jābūt tā pašizmaksai, kurai vairs nevarēs piemērot tirgus cenu koriģējošu koeficientu. Pirms NPG izveides būs rakstiski jāinformē VID, norādot NPG dalībniekus un pievienojot rakstveida vienošanos par pakalpojumu sniegšanu, ko NPG plāno sniegt saviem dalībniekiem.

Grozījumi, lai PVN likumā iekļautu regulējumu par Civillikumā ieviesto tiesību institūtu – apbūves tiesību (*superficies*)

Apbūves tiesība ir ar līgumu piešķirta mantojama un atsavināma lietu tiesība, kas nodrošina iespēju apbūves tiesības ieguvējam (apbūves tiesīgajam) būvēt nedzīvojamas ēkas vai inženierbūves uz citai personai (zemes gabala īpašniekam) piederošas zemes un lietot tās kā īpašniekam šīs tiesības spēkā esības laikā. Šie grozījumi nosaka, ka apbūves tiesības nodošana ir apliekams darījums, kura apliekamā vērtība ir atlīdzība par šīs tiesības piešķiršanu (apbūves tiesības izsolē ar PVN apliek izsoles cenu).

Grozījumi īpašā PVN režīma piemērošanā preču importa darījumos (PVN likuma 85. panta trešā un ceturtā daļa)

PVN likums nosaka, ka reģistrētam PVN maksātājam, kas saņemis attiecīgu atļauju, izlaižot preces brīvam apgrozījumam, var atlikt PVN samaksu valsts budžetā līdz brīdim, kad iesniedzama PVN deklarācija par attiecīgo taksācijas periodu. Proti, PVN maksāšana šādā gadījumā notiek, PVN uzrādot deklarācijā, nevis

tieši iemaksājot valsts budžetā. Nēmot vērā īpašā PVN režīma preču importam popularitāti PVN maksātāju vidū, kā arī VID konstatētajiem pārkāpumiem un maksātāju negodprātīgiem un krāpnieciskiem mērķiem šīs kārtības izmantošanā, ir noteikti stingrāki kritēriji, lai sanemtu, apturētu un anulētu atļauju piemērot īpašo PVN režīmu preču importa darījumos. Turpmāk VID piešķirs atļauju reģistrētiem PVN maksātājiem – EDS reģistrētiem klientiem, kuri atbildīs visiem turpmāk minētajiem kritērijiem:

- PVN maksātājs ir ierakstīts komercreģistrā vai reģistrēts VID kā saimnieciskās darbības veicējs;
- PVN maksātājs nav ārvalsts komersanta (juridiskās personas) filiāle vai pastāvīgā pārstāvniecība Latvijā (izņemot kredītiesādes un apdrošināšanas sabiedrības);
- Iepriekšējos 12 mēnešos PVN maksātājs ir veicis saimniecisko darbību iekšzemē un ir reģistrēts VID PVN maksātāju reģistrā;
- PVN maksātāja materiāltehniskās un finansiālās iespējas atbilst saimnieciskās darbības veidiem;
- PVN maksātājam iesnieguma iesniegšanas dienā nav nodokļu parādu;
- Iepriekšējos 12 mēnešos PVN maksātājs nodokļu jomu regulējošos normatīvajos aktos noteiktajos termiņos ir iesniedzis nodokļu un informatīvās deklarācijas un gada pārskatu, kā arī VID noteiktajā termiņā sniedzis papildu informāciju, kas nepieciešama valsts budžetā iemaksājamās nodokļa summas vai nodokļa pārmaksas noteikšanai;
- Personām, kas tiesīgas pārstāvēt PVN maksātāju, nav sodāmības par krāpšanu, dokumentu viltošanu, izvairīšanos no nodokļu un tiem pielīdzināto maksājumu nomaksas vai citiem noziedzīgiem nodarījumiem, kas var ietekmēt nodokļu apmēra noteikšanu;
- Reģistrēta PVN maksātāja – juridiskas personas – amatpersona vai reģistrēts PVN maksātājs – fiziska persona – nav iekļauta riska personu sarakstā atbilstoši likumam “Par nodokļiem un nodevām.”

(nobeigums nākamajās ūsiņās)